

Ενα

«νεκροταφείο» αρχαίων, μεσαιωνικών και υστεροβυζαντινών ναυαγίων, ανακάλυψαν πριν από λίγο καιρό οι δύτες της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων στο Αρχιπέλαγος των Φούρνων, κοντά στην Ικαρία. Μια ομάδα από 8 Έλληνες δύτες και Αμερικανούς συναδέλφους του Αμερικανικού Ιδρύματος RPM Nautical Foundation (που προσέφεραν την τεχνική τους συνδρομή), σημείωσαν 22 ναυάγια στον ναυτικό χάρτη μέσα σε 15 μόνον ημέρες από τα μέσα Σεπτεμβρίου μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου. Αξίζει να αναφερθεί ότι η περιοχή έρευνας, αντιστοιχεί σε ένα ποσοστό μικρότερο από το 4% της συνολικής ακτογραμμής που περιβάλλει το νησιωτικό σύμπλεγμα των Φούρνων, κάτι που κάνει τους καταδυόμενους αρχαιολόγους να ελπίζουν ότι θα εντοπίσουν πολλά περισσότερα σκαριά στον βυθό.

Η είδηση έχει ενθουσιάσει την αρχαιολογική κοινότητα στις ΗΠΑ και έχει δει το φως της δημοσιότητας στα μεγαλύτερα έντυπα και τηλεοπτικά κανάλια, αλλά για αδιευκρίνιστους λόγους δεν έχει ανακοινωθεί επισήμως από το υπουργείο Πολιτισμού. Πάντως, μέχρι στιγμής, δεν έχει αναφερθεί ποτέ ξανά μια τόσο μικρή γεωγραφική ζώνη που να εμπεριέχει τόσο μεγάλο αριθμό βυθισμένων πλοίων αλλά και πλούτο ευρημάτων. Η «Κ» μίλησε με τον επικεφαλής της αποστολής, τον Γιώργο Κουτσουφλάκη, έμπειρο μέλος της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, που έχει κάνει παλαιότερα μια μεγάλη έρευνα στον Νότιο Ευβοϊκό:

«Εντυπωσιαστήκαμε και εμείς από τους καρπούς των προσπάθειών μας σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Η αντίστοιχη καταγραφή στον Ευβοϊκό μας είχε αποδώσει 26 πλοία σε οκτώ ερευνητικές αποστολές και τώρα μέσα σε δύο εβδομάδες ανακαλύψαμε σχεδόν αντίστοιχο αριθμό» είναι οι πρώτες του κουβέντες.

Το ερώτημα είναι αυτονόητο: Γιατί οι αρχαιολόγοι αποφάσισαν να εστιάσουν στους Φούρνους; «Δύο ήταν οι λόγοι» επισημαίνει ο Γιώργος Κουτσουφλάκης: «Πρώτον, η γεωγραφική θέση τους στον χάρτη και η μορφολογία τους με πολλά υπήνεμα λιμάνια, έκανε το νησί πολύ δημοφιλές στους πλόες των αρχαίων ναυτικών, ιδιαίτερα εκείνων που ταξίδευαν στο Αιγαίο προς και από τη Μικρά Ασία και τις μεγάλες της πόλεις. Επίσης, βρίσκεται σε καίρια θέση στον άξονα βορά-νότου από τη Ρόδο μέχρι τη Μυτιλήνη και από τη Συρ

οπαλαιστίνη μέχρι τη Μαύρη Θάλασσα. Επίσης, καθώς έλκω την καταγωγή μου από την Ικαρία, ήξερα ότι ο βυθός έκρυβε αρχαία πλοία. Ετσι, πριν από την έναρξη της έρευνας συγκεντρώσαμε μεγάλο απόθεμα πληροφοριών από ψαράδες και ντόπιους που ξέρουν πολύ καλά τα νερά».

Οι δύτες βρήκαν στον πυθμένα 22 συνολικά ναυάγια που χρονολογούνται από την αρχαϊκή περίοδο έως και τους προεπαναστατικούς χρόνους με την πλειονότητά τους να χρονολογείται μεταξύ του 3ου και του 7ου αιώνα μ.Χ., περίοδος κατά την οποία οι διελεύσεις εμπορικών πλοίων από τους Φούρνους παρουσίασαν τη μεγαλύτερη ένταση και συχνότητα.

Στα πλέον αξιόλογα ευρήματα συμπεριλαμβάνονται ένα ναυάγιο με σαμιακούς αμφορείς, χρονολογούμενο στα μέσα του 6ου αιώνα π.Χ., ένα ναυάγιο ύστερης κλασικής περιόδου με φορτίο χιακών αμφορέων και πίθων, τρία ναυάγια με φορτία αμφορέων που προέρχονται από περιοχές της Μαύρης Θάλασσας και χρονολογούνται από τον 3ο έως και τον 6ο αιώνα μ.Χ. και ένα ναυάγιο με αμφορείς από τη Συρία – Παλαιστίνη, του 3ου-4ου αιώνα μ.Χ. Οπως εξηγεί ο Γιώργος Κουτσουφλάκης που πιστεύει πως η έρευνα θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια: «Η εκτενής ποικιλομορφία των φορτίων και η εύρεση πολλών ναυαγίων με εκτός Αιγαίου φορτία, φαίνεται να δηλώνει ότι οι Φούρνοι έπαιξαν ένα υπερτοπικό ρόλο ως κόμβος θαλάσσιας εμπορικής διακίνησης σε ένα ευρύτερο δίκτυο εμπορικών επαφών κατά την αρχαιότητα. Αρκετά από τα φορτία αμφορέων που διερευνήθηκαν, απαντούνται για πρώτη φορά, όχι μόνο στο Αιγαίο αλλά και ολόκληρη τη Μεσόγειο».

Η τοπική κοινωνία

Για την επιτυχία της έρευνας σημαντική υπήρξε η ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού, ιδιαιτέρως των αλιέων, δυτών και σπογγαλιέων πο

υ παρείχαν αφειδώς πληροφορίες για την ύπαρξη αρχαιοτήτων στον βυθό και συνέβαλαν στον γρήγορο εντοπισμό τους. Σημαντική επίσης ήταν η συμβολή του Δήμου Φούρνων-Κορσεών, του δημάρχου Γ. Μαρούση. Από την ελληνική πλευρά, επικεφαλής ήταν ο Γιώργος Κουτσουφλάκης, ενώ επικεφαλής αρχαιολόγοι του Ιδρύματος RPM Nautical Foundation ήταν οι αρχαιολόγοι δρ Jeffrey Royal και Peter Campbell. Η έρευνα κατέστη δυνατή και υλοποιήσιμη χάριν στη γενναιόδωρη χορηγία του Ιδρύματος Honor Frost Founda

tion.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Πηγή: [.kathimerini.gr](http://kathimerini.gr)